

Belediyeler Spor Kulübü Kurabilir mi? Kulüple İlişkileri Nasıl Olmalıdır?

MYA / Belediye Mevzuatı / 10 Soru ve Cevap /

Giriş

Belediyeler spor kulübü kurulmasına öncülük edebilir; ancak tescil edilen kulüp belediyenin bir birimi veya müdürlüğü değil, ayrı bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. Belediye ile kulüp arasındaki para, personel, taşınmaz, araç, satın alma ve denetim ilişkilerinin bu ayrılık esas alınarak kurulması gerekir. Amatör spora ayni ve nakdî destek mümkündür; profesyonel sporun finansmanı, yardım sınırları ve belediye bütçesinden kulüp giderlerinin doğrudan karşılanması ise özel sınırlamalara tabidir. En güvenli model, kulübün kendi organları ve mali sistemiyle faaliyet göstermesi, belediyenin ise yalnız kanunun izin verdiği ölçüde destek sağlamasıdır.

1. Belediyeler spor kulübü kurabilir mi ve kulübün hukuki statüsü nedir?

7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu spor kulüplerinin gerçek veya tüzel en az yedi kişi tarafından kurulmasına imkân vermektedir. Kamu kurumu bünyesinde kurulacak kulüp için Tescil Yönetmeliği ayrıca kurum izin yazısını aramaktadır. Belediye tüzel kişiliği kurucular arasında yer alacaksa belediye adına temsil ve kuruluş iradesinin yetkili organ kararıyla açıkça ortaya konulması gerekir.

Kulüp Gençlik ve Spor Bakanlığı siciline tescil edildiğinde belediyeden ayrı bir özel hukuk tüzel kişiliği olarak faaliyet gösterir. Bu nedenle kulübün belediye adını taşıması veya belediye tarafından kurulmuş olması onu belediyenin birimine dönüştürmez. Federasyon faaliyetlerine katılacağı her spor dalı için ilgili federasyon nezdindeki tescil işlemleri de ayrıca tamamlanır.

2. Kulüp nasıl yönetilir; belediye başkanı, başkan yardımcısı veya müdür yönetici olabilir mi?

Kulübün yönetimi belediye teşkilat şemasına göre değil, 7405 sayılı Kanun ve kulüp tüzüğüne göre oluşan genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu eliyle yürütülür. Belediye başkanının veya belediye yöneticisinin talimatı tek başına kulüp yönetim kurulu kararı yerine geçmez. Belediye personelinin kulüp yönetiminde bulunmasını sırf kamu görevlisi olması nedeniyle yasaklayan genel bir hüküm bulunmamakla birlikte, kişinin tabi olduğu personel mevzuatı ayrıca dikkate alınmalıdır.

Belediye başkanı bakımından 5393 sayılı Kanunun 37. maddesindeki profesyonel spor kulübü başkanlığı ve yöneticiliği yasağı özellikle önemlidir. Memur statüsündeki başkan yardımcısı veya müdür açısından ise 657 sayılı Kanunun 28. maddesi, ücretli çalışma ve ticari faaliyet yönünden ayrıca değerlendirilmelidir.

3. Belediye spor kulübüne nakdî veya ayni yardım yapabilir mi?

5393 sayılı Belediye Kanununun 14. maddesi amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapılmasına açıkça izin vermektedir. Nakdî yardımda yıllık toplam sınır; bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediye için tahakkuk eden miktarın büyükşehir belediyelerinde binde yedisi, diğer belediyelerde ise binde on ikisidir. İlçe belediyeleri bakımından uygulanacak oran binde on ikidir.

Bu sınır her kulüp için ayrı değil, yıl içinde aynı hüküm kapsamında yapılan toplam nakdî yardım üzerinden izlenmelidir. Sayıştay Temyiz Kurulu 05.02.2025 tarihli 57701 sayılı kararında sınırın aşılmasını kamu zararı olarak değerlendiren tazmin hükmünü onamıştır. Ayni yardımda aynı oran sınırlaması yoktur; ancak malın belediyece mevzuata uygun biçimde alınması, kulübe teslim edilmesi ve yardımın miktar ile kullanım amacının belgelenmesi gerekir.

4. Belediye profesyonel takımı veya profesyonel sporcuyu finanse edebilir mi?

Kural olarak hayır. 7405 sayılı Kanunun 21. maddesi belediyelerin, bağılı kuruluşlarının ve çoğunluk hissesine sahip oldukları şirketlerin profesyonel spor dallarına ve profesyonel sporculara kaynak aktarmasını veya yardımda bulunmasını yasaklamaktadır. Bu nedenle transfer bedeli, profesyonel sporcu ücreti, prim, kamp veya profesyonel takımın işletme giderleri belediye desteği adı altında finanse edilmemelidir.

5. Belediye kulübün faturasını ödeyebilir, araç-yakıt verebilir veya personel çalıştırabilir mi?

Kulübün ayrı tüzel kişiliği nedeniyle kulübün kendi borç ve giderlerinin belediye bütçesinden doğrudan ödenmesi kural olarak doğru yöntem değildir. Kulübün elektrik, konaklama, araç kiralama, malzeme veya benzeri faturaları belediye gideri gibi muhasebeleştirilemez; destek verilecekse 5393 sayılı Kanundaki aynı veya nakdî yardım mekanizması kullanılmalıdır.

Araç, yakıt ve personel bakımından da aynı ayırım geçerlidir. Belediyenin kendi spor hizmetinde kullandığı araç ve personel ile kulübün özel faaliyetinde kullandığı kaynak birbirine karıştırılmamalıdır. Kulübün sürekli personel ihtiyacının belediye maaşıyla karşılanması veya belediye aracının kulübün serbest kullanımına bırakılması için açık hukuki dayanak bulunmalıdır; profesyonel faaliyet söz konusuysa 7405 sayılı Kanundaki kaynak aktarımı yasağı ayrıca uygulanır.

6. Belediye taşınmazı veya spor tesisi kulübe tahsis edilebilir mi; protokol yeterli midir?

Belediye taşınmazının özel hukuk tüzel kişisi olan spor kulübüne yalnız belediye meclisi kararıyla bedelsiz tahsis edilmesi güvenli bir yöntem değildir. Sayıştay Genel Kurulunun 16.10.2017 tarihli 5415/1 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı, 5393 sayılı Kanunun 14. maddesindeki spor desteğinin belediye taşınmazını kulübe tahsis etme yetkisi vermediğini açıkça ortaya koymuştur. Taşınmaz münhasır biçimde kulübün kullanımına verilecekse kiralama ve gerekiyorsa 2886 sayılı Kanun kapsamındaki ihale süreci değerlendirilmelidir.

Buna karşılık kamu spor tesislerinin program dâhilinde ortak kullanımı farklıdır ve 7405 sayılı Kanunun 10. maddesi bu imkânı düzenlemektedir. Kullanım günleri, saatleri, ücret varsa tarife, elektrik-su-bakım giderleri ve sorumluluklar yazılı olarak belirlenmelidir. Protokol düzenlenmesi faydalıdır; ancak protokol kanunun vermediği tahsis, ödeme veya sürekli personel görevlendirme yetkisini tek başına yaratmaz.

7. Kulübün bütçesi, gelir-giderleri ve banka hesapları nasıl yürütülmelidir?

Kulübün mali sistemi belediyeden tamamen ayrı olmalıdır. Aidat, sponsorluk, kurs, müsabaka, reklam, kira, bağış ve yardım gibi gelirler kulübün kendi adına elde edilir; sporcu-personel ödemeleri, malzeme, müsabaka, kiralama ve idari giderler de kulübün kendi kayıt ve bütçesinde gösterilir. Belediye yardımı belediyede yardım gideri, kulüpte ise yardım geliri olarak kayıt altına alınır.

Kulübün ayrı banka hesabı, defterleri, bütçesi ve harcama belgeleri bulunmalıdır. Belediye hesabı kulüp kasası gibi, kulüp hesabı da belediye tahsilat hesabı gibi kullanılamaz. 7405 sayılı Kanunun 18-20. maddeleri kulüpler için bütçe, borçlanma, gelir-gider ve kayıt esaslarını düzenlemekte; ilgili Defter ve Kayıtlar Yönetmeliği de tahsil edilen paraların kulüp hesabına yatırılması ve belgelerin tutulması usulünü göstermektedir.

8. Belediye spor kulübünün satın almaları 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi midir?

Bu soruya bütün belediye spor kulüpleri için tek cümleyle 'evet' veya 'hayır' demek doğru değildir. 4734 sayılı Kanunun 2. maddesi bakımından kulübün hukuken belediyeye bağlı bir tüzel kişi sayılıp sayılmadığı ve varsa şirket yapısının Kanun kapsamına girip girmediği somut statü üzerinden değerlendirilmelidir. Kulübün yalnız belediye adını taşıması veya belediyeden yardım alması, tek başına bütün alımlarını 4734 kapsamına sokmaz.

Buna karşılık belediyenin kendi hizmetine ait bir mal veya hizmet alımını kulüp üzerinden yaptırarak 4734 sayılı Kanun hükümlerini aşması mümkün değildir. Kulübün kendi ihtiyacına ilişkin özel hukuk alımı ile belediye kaynağıyla belediye hizmeti için yapılan alım net biçimde ayrılmalıdır.

9. Spor kulübü nasıl denetlenir; Sayıştay ve belediyenin denetim yetkisi nedir?

Spor kulübünün temel denetim sistemi 7405 sayılı Kanunun 13. maddesinde düzenlenmiştir. Kulübün kendi denetim kurulu iç denetim yapar; Gençlik ve Spor Bakanlığı kulübün defterlerini, mali ve idari işlemlerini denetleyebilir ve kulüp her hesap dönemi sonunda beyannamesini Bakanlığa verir. 12.10.2024 tarihli Spor Kulüpleri, Spor Anonim Şirketleri ve Üst Kuruluşların Denetimi Hakkında Yönetmelik bu denetimin usulünü ayrıntılandırmıştır.

Sayıştay yönünden ise 6085 sayılı Kanunun 4. maddesindeki kapsam esas alınır. Belediye tarafından kurulmuş yapının belediyeye bağlı kuruluş niteliği taşıması hâlinde doğrudan Sayıştay denetimi gündeme gelebilir; yalnız kulüp adında belediye ibaresi bulunması tek başına yeterli değildir. Buna karşılık belediyeden kulübe aktarılan para, taşınır ve taşınmaz kamu kaynakları belediyenin Sayıştay denetiminde her hâlükârda incelenebilir. Belediye de kendi verdiği yardımın ve kullandığı kamu kaynağının amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını izleyebilir; ancak kulübün bütün özel işlemleri üzerinde sınırsız hiyerarşik denetim kuramaz.

10. Hukuka aykırı yardım veya harcamada kim sorumlu olur ve en güvenli ilişki modeli nedir?

Belediye tarafındaki mali sorumluluk somut işlemde kimin karar verdiği, harcama sürecinde hangi yetkiyi kullandığı ve kamu zararıyla bağlantısı üzerinden belirlenir. 5018 sayılı Kanunun 32 ve 33. maddeleri harcama yetkilisi ile gerçekleştirme görevlisinin, 71. maddesi ise kamu zararının temel çerçevesini düzenlemektedir.

Kulüp tarafında ise yönetim kurulu ve yöneticilerin 7405 sayılı Kanundan doğan ayrı sorumlulukları bulunmaktadır. En güvenli model; kulübün ayrı tüzel kişiliğinin korunması, belediye desteğinin açık meclis/harcama kararına ve gerektiğinde protokole bağlanması, profesyonel ve amatör faaliyetlerin mali olarak ayrıştırılması, belediye malvarlığı ve personelinin açık hukuki dayanak olmadan kulübün kullanımına verilmemesi ve her iki tarafın bütçe, hesap ve banka kayıtlarının kesin biçimde ayrı tutulmasıdır.

Sonuç

Belediye spor kulübü kurabilir ve amatör sporu destekleyebilir; ancak kulüp belediyenin bütçe içi bir uzantısı değildir. Mali ve idari ilişkilerde temel ilke, iki ayrı tüzel kişiliğin yetki, bütçe, personel, taşınmaz ve hesaplarının birbirine karıştırılmamasıdır. Özellikle nakdî yardım sınırı, profesyonel spor yasağı, taşınmaz kullanımı, doğrudan kulüp faturalarının ödenmesi ve belediye hizmetlerinin kulüp üzerinden satın alınması kamu zararı açısından risk alanlarıdır.

Yasal Dayanaklar, İctihatlar ve Kaynak Bağlantıları

Sorulara Göre Yasal Dayanaklar

1. 7405 m.2/1-, m.3-4; Tescil Yönetmeliği m.5.
2. 7405 m.5 ve m.7; 5393 m.37; 657 m.28; Sayıştay 6. Daire K.105.
3. 5393 m.14/1-b ve m.14/2; 5018 m.29, m.32-33; Temyiz Kurulu 57701.
4. 7405 m.21/3; 5393 m.14; 5216 m.7/1-m.
5. 5393 m.14; 5018 m.8, m.29, m.32-33, m.48 ve m.71; Sayıştay 6. Daire K.926.
6. 5393 m.18/e, m.34/g ve m.75; 2886 m.1; 7405 m.10; Sayıştay GK K.5415/1.
7. 7405 m.18-20; Spor Kulüpleri Defter ve Kayıtlar Yönetmeliği m.23.
8. 4734 m.2, m.3, m.5 ve ilgili alım hükümleri; Sakarya BB 2023 Sayıştay Raporu.
9. 7405 m.13; 6085 m.4; Spor Kulüpleri Denetim Yönetmeliği; 5018 m.8 ve m.11.
10. 5018 m.8, m.11, m.32-33, m.71; 7405 m.20/13; Temyiz Kurulu 57701.

Temel Kaynaklar ve İctihatlar

1. [7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu](#)
2. [Spor Kulüpleri ve Spor Anonim şirketleri Tescil Yönetmeliği](#)
3. [5393 sayılı Belediye Kanunu](#)
4. [657 sayılı Devlet Memurları Kanunu](#)
5. [5018 sayılı Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanunu](#)
6. [4734 sayılı Kamu İhale Kanunu](#)
7. [2886 sayılı Devlet İhale Kanunu](#)
8. [6085 sayılı Sayıştay Kanunu](#)
9. [Spor Kulüpleri Denetim Yönetmeliği - 12.10.2024](#)
10. [Sayıştay Genel Kurulu - E.2017/1, K.5415/1](#)
11. [Sayıştay Temyiz Kurulu - 05.02.2025, Tutanak 57701](#)
12. [Sayıştay 6. Daire - 14.12.2023, K.926](#)
13. [Sayıştay 6. Daire - 08.05.2014, K.105](#)
14. [Sayıştay Temyiz Kurulu - 05.11.2025, Tutanak 58592](#)
15. [Sakarya Büyükşehir Belediyesi 2023 Sayıştay Raporu](#)

Not: İctihat ve denetim raporları somut olayın tarihine ve uygulanan mevzuata göre değerlendirilmelidir.